

NOTA OVER DE VOLKSLECTUUR.

1. By Gouvernements-besluit van 14 September 1908 No. 12 werd door de Regeering eene Commissie ingesteld, onder voorzitterschap van Dr. G.A.J. Hazeu, adviseur voor inlandsche zaken, welke den heer Directeur van Onderwys, Eeredienst, en Nyverheid moest voorlichten nopens de keuze van geschikte boeken, die konden strekken als lectuur voor de inlandsche bevolking.

2. Deze Commissie achtte het tevens haar taak, geschikte personen aan te sporen tot het samenstellen van dergelyke boeken, c.q. de samenstelling daarvan zelve door haar personeel te doen ter hand nemen. Zy had daarby voornamelyk het oog op zulke werken, waarin ieder die slechts eenvoudig lager onderwys had genoten, of ook niet eens dat, allerlei voor hem wetenswaardige dingen zou kunnen vinden, als b.v. nuttige werken over verschillende dagelyksche aangelegenheden, voorlichting nopens moderne, wetenschappelyke en maatschappelyke verschynselen, enz. enz, doch mede en vooral ook boeken, die tot eigenlyke lectuur, tot vermaak en aangename tydpassering konden strekken.

3. Zy is thans geruimen tyd bezig geweest met de uitvoering van deze voornemens, met het resultaat dat in het geheel thans reeds een deze 60-tal werken en werkjes voor dat deel zyn verkregen, waarvan een gedeelte reeds is gepubliceerd, en een ander deel weldra zal worden gedrukt, terwyl voor het overige nog op machtiging tot uitgave wordt gewacht, en met het drukken te kunnen beginnen.

4. Nu uit het bevenstaande echter eenigszins van hare bedoelingen is kunnen blyken, ontveinst de Commissie zich niet, dat zy nog slechts eenzydig en in beperkte mate haar voornemen ten uitvoer heeft kunnen leggen. Uit de Serie-lyst der door hare bemiddeling verrichte uitgaven (deze vershynt in den gratis verkrygbaren Catalogus van leermiddelen, afd. I, en behoeft hier dus geen nadere vermelding, behalve dat sedert de afsluiting van de daar bedoelde lijst wederom een aantal nieuwe uitgaven zyn geautoriseerd) blykt, dat tot nu toe hoofdzakelyk werken van eigenlyk gezegde lectuur zyn verzameld, terwijl geschriften van ontwikkelende strekking nog slechts weinige werden verkregen.

5. Ten einde deze en latere uitgaven te doen brengen binnen het bereik dergenen, voor wie ze bestemd zyn, nam de Commissie tevens het initiatief tot oprichting van Volksbibliotheken, die om redenen van practischen aard, voorloopig verbonden zullen worden aan de 2' klasse inlandsche scholen, doch, en hierop mag weleens de velle nadruk worden gelegd, volstrekt niet alleen, of zelfs niet in de eerste plaats bestemd zyn voor schoolgaande kinderen, maar moeten strekken om ieder belangstellende toegang te verleen tot de lectuur en de studie van werken, die hunne belangstelling kunnen opwekken.

6. Het is bekend dat de Regeering hare velle goedkeuring aan de betrokken voorstellen van den heer Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nyverheid heeft geschenken, zoodat die oprichting dier volksbibliotheken, zij het in bescheiden begin, nog in den loop van dit jaar mag worden tegemoet gezien.

7. Intusschen meent de Commissie, dat zij voor de vervolge in ruimer mate de steun en voorlichting zal behoeven van de beter-ontwikkelde inlanders, hetgeen zij onder andere wil trachten te bereiken door van hare voornemens en bedoelingen in wijden kring mededeeling te doen, opdat men in staat gesteld zij haar dienaangaande opmerkingen en voorstellen te maken, waarmee in den vervolge behoorlijk rekening zal worden gehouden, en verder eenige aanwijzingen heeft, volgens welke geschikte personen zouden zyn aan te sporen om bijdragen voor het beoogde deel te leveren.

8. Behalve geschriften in het Maleisch voor meer-ontwikkelden, en werkjes voor kinderlectuur in de volkstaal, aan welke laatste eischen van eenvoudigheid en bevattelykheid gesteld dienen te worden, komen, en wel in de eerste plaats zoodals gezegd, in aanmerking werken in de volkstaal, bevattende ontwikkelings- en ontspanningslectuur voor